

vol. *Nox et solitudo*) și poeziile lui M. Eminescu *Adio*, *Pe aceeași ulicioară* și *Pe lângă plopii fără soț* există mari asemănări în ceea ce privește motivele, imaginile și structura metrică. Cele mai vizibile corespondențe ni le sugerează confruntarea dintre poezia *După ferestre* și *Pe aceeași ulicioară* (tradusă de Krasko); și într-una ca și în cealaltă, poetul zăbovește sub ferestrele femeii adorate cu sentimentul amar al unei vechi iubiri neîmpărtășite și neîmplinite. Eminescu își exprimă dezamăgirea într-un rechizitoriu cu accente de misoginism, Krasko constată cu tristețe o despărțire pe care înaintarea nemiloasă și supărătoare a timpului a pecetluit-o.

Eminescu, romantic, e dezvăluit, desfășurat, volubil, acuzator și moralizator; în poezia *Pe aceeași ulicioară* (ca și în *Adio*, *Pe lângă plopii fără soț*) poetul însuși ne înfățișează drama sa erotică:

Altul este al tău suflet,
Alții ochii tăi acum,
Numai eu rămas același,
Bat mereu același drum.

Krasko e liniștit, împăcat cu destinul și învăluit în *După ferestre*. Simulează o obiectivare în manieră simbolistă: „cineva“ stă în umbra gardului și ascultă, seară de seară, un cîntec ce răsună din casa iubitei sale și cerșește „ceva“, imploră „ceva“. Primele trei strofe, compuse în această tonalitate vagă, evocă retrospectiv vremea pasiunii incandescente care a trecut. Abia în ultima strofă poetul ni se dezvăluie, clarifică și caracterul retrospectiv al strofelor precedente; el este acela care implora dragostea sfios, din umbră, dar timpul a trecut, dorințele nu s-au împlinit și obrazul fraged, de altădată, s-a ofilit. Krasko se obiectivează și numai în strofa finală dezvăluie identitatea dintre personaj și poet, readucînd poezia din planul obiectiv în cel subiectiv. Este o tehnică specifică a compoziției în lirica lui Krasko: poetul are aerul de a compune o istorioară, un pastel, pentru ca în final să părăsească descriptivismul și printr-o răsucire bruscă să plaseze totul în climatul liricului subiectiv pur (*E țirziu*, *Se întunecă*, *E ora șase*). În aceasta rezidă una din sursele caracterului „dramatic“ al textului kraskian, despre care vorbea și poetul¹. Poeziei *Pe lângă plopii fără soț* îi corespunde la Krasko *Luna palidă*. Poezia lui Krasko începe printr-o descriere a cadrului nocturn cu lună, după care, în strofa a doua poetul se înfățișează pe sine stînd în umbra lungă a unui plop de unde vede bătrîna casă a iubitei sale drapată de coroanele copacilor. Părăsit de iubită, poetul se decide să nu-și mai întoarcă niciodată privirile spre casa ei, să nu se mai apropie de pragul ei, la Krasko (*Nu voi mai privi*), ca și la Eminescu (*Adio*). Altfel, ambele poezii sînt foarte asemănătoare cu poezia lui Byron *De-acuma n-om mai colînda*.

În 1906 a apărut în publicația *Letopis Živeny* poezia lui I. Krasko *Jehova*, una dintre poeziile cele mai nihiliste care s-au scris vreodată. Adresîndu-se lui Iehova autorul, altfel un poet liric domol, cîntînd „în surdina“, invocă puterea distructivă a ființei supreme pentru ca să pedepsească națiunea sa cuprinsă de o amorțire letargică și pîndită de primejdia aproape iminentă a dispariției. Debordare de blesteme și ocări, poezia *Jehova* este expresia unei

¹ M. Gáfrík, *Zmráka sa, stmieva sa...*, ed. cit., p. 7.